

De Damse vaart

Voordracht op 23 11 2006 voor het Agentschap voor Natuur en Bos te Brussel.

*Voorstelling spreker,
Fik Marinus heeft 40 j van zijn leven doorgebracht op Agfa-Gevaert als materiaaldeskundige. Hij is nu 10 jaar met pensioen. Sinds 1972 is hij lid van Esox Spinning Club en sinds 1985 ook voorzitter. Bij de stichting van de Vlaamse Roofvis Federatie (VRF) werd hij daar eveneens voorzitter. Hij heeft elke soort sportvisserij doorlopen maar zijn voorkeur gaat de laatste 25 jaar toch uit naar met kunstaas vissen op roofvis en vliegvis.*

De Damse Vaart.

Het uitzicht van de Damse vaart heeft voor mij iets speciaal. Het is een oud en praktisch recht kanaal en wat reeds van ver opvalt als men nadert zijn de hoge bomenrijen. Dichterbij blijkt dat er tussen die bomen en het water toch een relatief brede groene zone is. Dit blijkt openbaar en geen privé grond te zijn. De oude jaagpaden zijn sinds mijn eerste bezoeken rond 1970 langzaam verbeterd en er verschenen meer auto's. De enkele onooglijke kroegjes van toen evolueerden in eet en drankgelegenheden die men veilig kan aanbevelen.

Snoekvissen.

Ik ben een middelmatige snoekvisser-kantvisser die liefst vele km loopt tijdens het uitoefenen van zijn hobby. Ik vis in Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en vooral in Nederland. Ook nu en dan in Vlaanderen.

Indien ik de openbare waters in West-Vlaanderen onderling tracht te vergelijken dan is de Damse vaart een verademing tov de kleinere waters zoals die in de streek van Deinze voorkomen. Het enige nadeel echter voor mijn manier van vissen in de Damse vaart, zijn de zeer lange ononderbroken rietkragen. Slechts waar witvissers een visplaats gecreëerd hebben kom je plaatselijk aan het water. In bepaalde zones van de Damse vaart is er een smalle betonnen boord vóór die rietkraag. Het water afvissen met deze boord als wandelpad wordt vandaag voor mijn leeftijd echter wat risicovol.

Visresultaten.

We vissen bij ESOX sinds 1970 dus uitsluitend met kunstaas en dat schept nu zelfs in 2006 nog steeds verwondering bij de

"lokale witvisser". Je kunt dus inschatten hoe we bekeken werden rond 1970 - 1975. Ik herinner me dat wij met enkele vissers uit de streek van Antwerpen komend, onder ons, een aangename regel instelden. "Degene die 3 snoeken vangt, betaalt een palingetentje " in Hoecke". Ik denk met vreugde terug aan enkele bezoeken aan dit restaurant.

Met de jaren stierf ons "paling etentje" echter uit.. daar niemand nog drie snoeken ving. In de wateren rond Deinze was het resultaat idem. Vanaf 1975 ging het zeer steil omlaag . Optimistisch deden we zelfs de moeite in die jaren zogenoemd "nationale kampioenschappen" in te richten .

Ik geef enkele cijfers:

Jaar	Water	Deelnemers..	Beurt	Snoek	Snoekbaars	Baars
1972	Oude Leie	75	1	1	1	3
1974	Oude leie	96	1	1		
1975	Damse vaart	80	1	5		
1976	Damse vaart	80	1	1		
1978	Damse vaart	53	1	3		
1985	Leopoldkanaal	13	1	9	13	

Dit laatste was een ongehoord succes in 1985 en in een water met weinig faam. Het uitzonderlijke nieuws verspreide zich dus als een vuurtje. Van heinde en verre kwamen de "panvissers" met drie of meer lijnen "snoeken". Ons schuchter advies tot terugzetten of het wijzen op het te groot aantal lijnen, bracht zeer dreigende reacties teweeg. Eind 1987 zat er in het ganse Leopoldkanaal geen enkele roofvis meer!

Het was dus niet te verwonderen dat de meeste van onze leden hun aandacht naar Nederland richtten ondanks de forse meerprijs der vele verplaatsingen.

Vanaf 1979 stopten we met het inrichten van grote roofvis bijeenkomsten maar lokale leden bleven toch geregeld steekproeven uitvoeren op hoop van beterschap.

Twintig jaar later is er blijkbaar een duidelijke kentering. Van links en rechts krijg ik steeds meer positievere resultaten te horen. Het fiasco van 1985 indachtig houden we nu echter nauwgezet alle resultaten binnenshuis. We maken er nu de gewoonte van één proefdag uit te kiezen en elke deelnemer gaat dan die dag vissen naar een openbaar water in zijn eigen omgeving. We wensen geen nauwkeurige stekbeschrijving! Kanaal x volstaat! Later bundelen we de bekomen gegevens en geven ze slechts door aan betrouwbare partners.

Geacht publiek van roofvissers, geachte beleidsverantwoordelijken. Ik ga nu een groot risico nemen. Uitzonderlijk geef ik hier het resultaat weer van De Damse vaart op 20 08 2005. Drie van onze bekwaamste leden visten, verdeeld over de Damse vaart, de ganse dag met kunstaas. Ze vingen 7,5 meter of ongeveer 15 snoeken! Dit resultaat is natuurlijk een beperkte momentopname maar zeker spectaculair voor Vlaanderen. Het resultaat van de overige Vlaamse waters was op diezelfde regendag uiterst miniem ~ 0,5 stuk/visser voor 8 vissers en waters. Door hier deze cijfers weer te geven hangt het zwaard van Damocles nu over dit water. Als de "panvissers" er weet van krijgen en er weer op af komen herhaalt zich het meeneemdrama van 1985 in het Leopold kanaal!

Toch iets relativeren!

De Damse vaart heeft gelukkig door haar oeverbegroeiing heel veel delen waar vissen moeilijk tot onmogelijk is. Dit vormt extra beschermzones voor de roofvis tegenover de onverbeterlijke horde meenemers. De volkomen rechte kanten maken de keuze van een visplaats immers moeilijk in de zin van: " je kunt daar geen geografische topstek op voorhand selecteren:" Door de vele wandelaars is er bovendien een beperkt sociaal toezicht op de mooie dagen. De vis is er dus iets beter beschermd.

Besluit:

De grafische voorstelling van roofvispopulaties in onze hengelvaters, in functie van de jaren, heeft de vorm van een badkuipcurve. Dergelijke curve illustreert dat de roofvispopulaties door sommige omstandigheden (overbevissing, ontoereikende biotoopkwaliteit) afnemen. Vervolgens blijft de densiteit gedurende een tijd laag en status quo. Na het nemen van gepaste maatregelen of spontane daling van de hengeldruk, stijgt de densiteit terug tot behoorlijke niveaus, waarna een tweede cyclus kan ontstaan. We zijn gelukkig weer in het stijgende deel. Wat het uiteindelijke optimum is, blijft nu voor ons nog een raadsel. Het roofvisbestand blijft echter steeds zeer delicaat daar West-Vlaamse hengelvaters een soort "watereilanden" vormen die zich zelden kunnen herstellen door migratie uit veilige gezonde buurtwaters. In Nederland zijn veel meer waters goed met elkaar verbonden. De verbindingen kan je daar vergelijken met de lijnen van een dambord. Een lokaal visdrama kan zich in Nederland spontaner herstellen gedurende de volgende jaren.

Zolang we echter in Vlaanderen de vis niet beter kunnen beschermen tegen specifieke groepen meenemers, die zich van reglementen niets aantrekken, zullen er problemen blijven. De "no-kill" gedachte in de toekomst uitbreiden naar de werkelijk geïnteresseerde jeugd is daarom ons hoofddoel. Er ontstaat dan

langzaam een soort sociale controle /trend naar het terugzetten v/d roofvis. Het is natuurlijk een lange termijn doelstelling maar kost het minste geld.

We zullen dus noodgedwongen nog lang met onze positieve locale resultaten binnen de VRF groep moeten blijven. Naar buiten toe lijkt dit voor roofvisleken elitair, spijtig maar!

Zelfs als we een betere signaliserende functie van de overheid zouden krijgen voor het melden van mistoestanden, dan nog moeten de verantwoordelijken voor controle, de mogelijkheid krijgen om eenvoudiger, effectiever, en goedkoper op te treden.

Ik dank U voor uw aandacht.

V. Marinus

Voorzitter Vlaamse Roofvis Federatie